

TƏLİMİN SƏMƏRƏLİ TƏŞKİLİNİN KEYFİYYƏTƏ TƏSİRİ

Rəfiq Şahverdiyev

253 nömrəli tam orta məktəbin direktoru

Qaradağ rayonunun tanınmış təhsil ocaqlarından biri də 253 nömrəli məktəbdir. Bu məktəb Təhsil Nazirliyinin əmri əsasında həm pilot məktəb, həm də Bakı şəhəri üzrə Təhsil idarəsinin koordinator məktəbi kimi fəaliyyət göstərir. Burada 34 sinfi əhatə edən 802 şagirdin təhsil və tərbiyəsi ilə 90 müəllim məşğul olur. Müəllimlərin 84 faizi ali təhsillidir. Artıq 20 ildən çoxdur ki, Laçın rayonunun 7 nömrəli məktəbi də bu binada yerləşir. Onun üçün 9 sinif otağı ayrılmışdır. Ayrı-ayrı vaxtlarda bu məktəbin dam örtüyü, kommunikasiya xətləri, istilik sisteminə də əl gəzdirilmişdir. Hazırda isə, bu məktəb 2012-2013-cü tədris ilinin əsaslı təmir proqramına daxil edilmişdir.

Təhsilimizin inkişafı yolunda, təhsil sistemində beynəlxalq standartlara uyğun islahatların aparılması, təhsilin inkişafı və onun maddi-texniki bazasının möhkəmləndirilməsi barədə 30 Mart 1998-ci ildə ulu öndər Heydər Əliyevin “Azərbaycan Respublikasında təhsil sahəsində islahatlar üzrə dövlət komissiyası yaradılması haqqında” sərəncamı, möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyevin 21 avqust 2004-cü ildə “Azərbaycan Respublikasında ümumtəhsil məktəblərinin informasiya və kommunikasiya texnologiyaları ilə təminatı proqramı” barədə sərəncamı və ümumiyyətlə, təhsilin inkişafını əhatə edən 17-dən çox sərəncamın imzalanması təhsilimizin maddi-texniki bazasının sürətli inkişafına zəmin yaratdı. Məhz bunların nəticəsidir ki, bu gün respublikamızın ən ucqar kəndlərində dünya standartlarına cavab verən müasir məktəblər tikilmiş

və əsaslı təmir olunmuşdur.

Bu gün respublika məktəblərində hər 29 şagirdə bir kompyuter düşür ki, bu rəqəm bizim məktəbimizdə həttə 18 şagirdə bir kompyuter nisbətindədir. Məktəbimizdə İKT avadanlıqları ilə təchiz edilmiş 47 kompyuterdən ibarət 4 kompyuter otağı, 1 proyektor, 1 noutbuk vardır ki, bütün otaqlar, direktor kabineti və 3 ibtidai sinif otağı lokal və internet şəbəkəsinə qoşulmuşdur. Hazırda həmin ibtidai siniflər dərslərini İKT tədbiqi ilə müasir səviyyədə qurmağa çalışırlar.

Məktəbimiz fəaliyyətini aşağıda qeyd olunan qanun və normativ sənədlərə istinadən qurur:

- Azərbaycan Respublikasının Təhsil Qanunu

- Ümumtəhsil məktəblərinin nümunəvi Nizamnaməsi

- Ümumtəhsil məktəblərinə şagirdlərin qəbulu və yerdəyişməsi haqqında qaydalar

- Ümumtəhsil müəssisələrində pedaqoji şuranın əsasnaməsi

Pedagoji kollektiv “təhsildə şəxsiyyətin azad inkişafının üstün tutulması və bərabər hüquqlu subyektə çevrilməsi” problemi üzərində işləyir.

Məktəbimizdə şagird və müəllimlərə göstərilən psixoloji xidmət təhsilin keyfiyyətinin yüksəldilməsinə və pedaqoji əməkdaşlığın düzgün təşkilinə öz töhfəsini verməkdədir. Məktəb-valideyn, ailə, mühit və informasiya əlaqələrinin böyük əhəmiyyət kəsb etdiyini nəzərə alaraq məktəb şurası yaradılmışdır.

2011/2012-ci tədris ilindən Bakı şəhərinin hər bir rayonundan bir məktəb olmaqla, o cümlədən bizim məktəbdə II sinifdən başlayaraq çox uğurla şahmat dərsləri keçirilir.

Təhsilin keyfiyyətinin yüksəldilməsi üçün onun məzmununda aparılan islahatlar, kurikulumların tətbiqi məktəbimizdə uğurla həyata keçirilir ki, bu da müasir həyata hazır olan şəxsiyyətin formalaşmasına xidmət etməklə, nəticəyönlü və inkişafetdirici xarakter daşıyır, həm təhsil verənin, həm də təhsil alanın fəaliyyət mexanizmini müəyyən edir.

Təhsil islahatlarının əsas məqsədlərindən biri interaktiv təlim metodlarının təlim prosesinə tətbiqi vasitəsi ilə dərsin keyfiyyətinin yüksəldilməsidir. Bu üsullar dərsi çox maraqlı və cəlbedici etməklə, onun səmərəliliyini artırır, şagirdlərin dərketmə qabiliyyətini daha da fəallaşdırır, passivliyinin aradan qaldırılmasına, təfəkkürünün inkişafına, yaradıcılığının formalaşdırılmasına, demokratikləşdirilməsinə, humanistləşdirilməsinə, differensiaslaşdırma, fərdiləşmə kimi prinsipləri həyata keçirməyə geniş imkanlar yaradır.

Məhz müəllimlərimizdən yaşlı və orta nəslin nümayəndələrindən riyaziyyatçılardan Sabir Süleymanlı, fiziklərdən Nərgiz Nəcəfova, ingilis dilindən Səmayə Mehdiyeva, Səltənət Mənsimova, Mələhət Həsənova, bioloqlardan Cəmilə Abseynova, Mətanət Əliyeva, kimyaçılardan Gülnaz Qasimova, ədəbiyyatçılardan Nailə Cəlilova, coğrafiyadan Təranə Camalova, tarixçilərdən Elşad Vəliyev, ibtidai sinifdən Səbinə Kərimova, gənc nəslin nümayəndələrindən ədəbiyyatçılardan İlahə Mirzəliyeva, Günay İbişova, Aliyə Quliyeva, riyaziyyatçılardan Şəlalə Niftəliyeva, ingilis dilindən Samirə Quliyeva bu gün dərslərini ənənəvi üsulla deyil, təfəkkürün inkişaf etdirilməsi əsasında biliklərin şagirdlər tərəfindən daha çox

müstəqil əldə edilməsi və mənimsənilməsi, bacarıq və vərdişlərin, şəxsi keyfiyyət və qabiliyyətlərin qazanılmasına xidmət edən formada qurmağa çalışırlar. Burada İKT-nin tətbiqi böyük əhəmiyyət kəsb edir. Bununla yanaşı, təhsilin keyfiyyətinin yüksəldilməsi məqsədilə bilik yarışlarının, gecələrin və debatların keçirilməsi də əsas məqsədə xidmət edir.

Son 3 ildə məzunlarımızın ali məktəbə qəbulu nəticələrinə nəzər salsaq görərik ki, qəbul faizi ilbəil artır. Belə ki, 2009-cu ildə sənəd verən 81 nəfərdən 30-u (37%), 2010-cu ildə 77 nəfərdən 41-i (53%), 2011-ci ildə isə 62 nəfərdən 40-i (65%) ölkənin müxtəlif ali məktəblərinə qəbul olmuşlar. Bu məzunlarımızın 30%-i 300-500 arası, 10%-i 500-700 arası, 2 nəfəri isə 600-dən yuxarı bal toplamışlar. Təhlil göstərir ki, son 3 ildə qəbul 28% artmışdır. Ölkə üzrə məktəb məzunlarının fənlər üzrə düzgün cavablarının reytingi ilə müqayisəsi göstərir ki, məktəbimizin 2009-cu ildə 4 fəndən göstəriciləri aşağı olmuşdursa, 2011-ci ildə bütün fənlər üzrə orta göstəricidən yuxarı olmuşdur.

2009-cu ildə məktəb məzunlarının fənlər üzrə orta bal göstəriciləri respublika və şəhərlə müqayisədə 3 fəndən aşağı olmuşdursa, 2010-2011-ci ildə bu göstəricilər həm şəhər, həm də respublika üzrə göstəricilərdən nəzərəcarpacaq dərəcədə çox yüksək olmuşdur. Bütün bunlar nəticələri zəif olan fənlərin tədrisində zəifliklərin aradan qaldırılması istiqamətində aparılan tədbirlər nəticəsində əldə olunmuşdur ki, son 3 ilə orta bal 73 bal artaraq, 220-dən 293-ə çatmışdır.

Məktəb işinin planlaşdırılmasında və görülmə işlərinin təhlilində direktoryanı müşavirə və metodbirləşmə iclaslarının böyük əhəmiyyəti vardır. Direktoryanı müşavirələrdə məktəbin fəaliyyət planına əsasən görülmə işlərinin təhlili, problemlər, nöqsanlar, görülməçək işlər təhlil olunur və lazımı təd-

birlər görülür.

Məktəbin uğurları bunlarla kifayətlənmir, ayrı-ayrı olimpiadalarda, inşa müsabiqələrində, müxtəlif bilik yarışlarında uğur qazanan şagirdlərimiz çox olmuşdur. Bunlardan ulu öndər Heydər Əliyevin anadan olmasının 89-cu ildönümü ilə əlaqədar keçirilən respublika üzrə inşa müsabiqəsində IV yeri tutan Nuranə Verdiyevanın, Günay Sadiqovanın, respublika olimpiadasının iştirakçıları Sahib Tağızadənin, Rəşid Məmişovun, müxtəlif respublika və beynəlxalq səviyyəli yarışlarda uğur qazanmış tennisçi Sahilə Xudiyevanın, güləşçi Murad Hüseynzadənin, rəssam Cəmilə Qasimovanın, 600-dən yuxarı bal toplayan Nicat Rəhmanlının 635 bal, Nəzirə Pənahlının 604 bal, hələ XI sinfi bitirərkən müxtəlif müsabiqələrin qalibi və həmçinin şeir kitabının müəllifi Vüqar Əliyevin adlarını çəkmək istədim. Bizim üçün çox sevindiricidir ki, 2012-ci ildə “ən yaxşı ümumi təhsil müəssisəsi” müsabiqəsinin qalibi olmaqla bərabər, 2011/2012-ci tədris ilinin qəbulunun nəticələri də çox uğurlu olmuşdur. Məktəbi bitirən 59 məzunumuzdan 34-ü ali məktəblərə qəbul olmuşdur ki, bu da sənəd verənlərin 60%-i deməkdir. 3 məzunumuz 600-dən çox bal toplamışdır. Bunlardan Məmişov Rəşid - 680 balla Prezident təqaüdünə layiq görülüb. Qubadlı Mehriban və Tağızadə Sahib 634 bal toplamışlar.

2011-ci ildə Təhsil Nazirliyinin, İdman və Turizm Nazirliyinin dəstəyi və Fövqəladə Hallar Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə Bakı şəhəri məktəbliləri arasında keçirilən “Gənc yangınsöndürənlər və xilasedicilər” yarışında məktəbimizin komandası 3 nominasiyada II yeri tutaraq, FHN-nin II dərəcəli fəxri fərmanları və qiymətli hədiyyələri ilə təltif olunmuşlar.

Məktəb bir sıra layihələr həyata keçir-

mişdir ki, bunlardan biri də “Ortaq məktəblərdə yerli-məcburi köçkün şagirdlər arasında qarşılıqlı sosial əlaqələrin inkişaf etdirilməsi, stimullaşdırılması” layihəsi əsasında “Dünya Bankı və Yaponiyanın Sosial İnkişaf Bankı”nın donorluğu, Beynəlxalq Avrasiya Mətbuat fondunun təşkilatçılığı ilə aparılan layihədə qalib olmuş və nəticədə məktəbə xeyli miqdarda idman avadanlıqları verilmiş, onlar tərəfindən müxtəlif tədbirlər keçirilmişdir.

Bildiyimiz kimi, şagirdin asudə vaxtı nə qədər səmərəli və məzmunlu olarsa, onun təlim müvəffəqiyyəti də bir o qədər yüksək olar. Məktəbimizdə mütəmadi olaraq, asudə vaxtın səmərəli təşkili üçün muzeylərə, tarixi abidələrə, görməli yerlərə ekskursiyalar təşkil olunur.

Məktəbimizdə şagirdlər və müəllimlərimizin istifadəsində olan zəngin kitabxanamız və qiraət zalımız vardır. Xüsusi istedadla malik olan uşaqların yaradıcılıq potensialının inkişafı üzrə Dövlət Proqramına uyğun olaraq məktəbdə istedad bankı yaradılmışdır, Aysel Şirəliyevanın müəllifliyi ilə hazırlanan “İstedad sorağında” kitabında istedadlı şagirdlərimizin bir qrupundan yazılar dərc olunmuşdur.

Məktəbimizdə dövlət bayramları, qan yaddaşı günləri, “20 Yanvar”, “Xocalı” faciələri və digər tədbirlər müntəzəm olaraq keçirilir. Şagirdlərimizin əl işlərindən ibarət sərgilər, nümayişlər, gül bayramı və sair kimi tədbirlərin keçirilməsi də ənənə halını almışdır.

Kollektivimiz əldə olunan nəticələrlə heç də kifayətlənməyərək respublikamız, vətənimiz üçün daha savadlı, daha dünya-görüşlü vətənpərvər övladların yetişdirilməsi üçün səylərini bundan belə də davam etdirəcəklər.